

Список использованной литературы:

1. Ерохин П. И. Значение некоторых особенностей волосяного покрова для теплоустойчивости крупного рогатого скота [Прасолова Л.А., Раушенбах Ю. О.] Физиологические основы породного районирования сельскохозяйственных животных. Л.: Наука, 1968.-С.20-27.
2. Кацы Г. Д. Волосяной покров млекопитающих различного экогенеза// Докл. ВАСХНИЛ.- 1988.- №4.- С.43-45.
3. Козлов И. Д. Методика лабораторной оценки числового соотношения волокон различных фракций неоднородной шерсти [Спешнева З.В., Кравченко А. Н.] Аскания-Нова: Каховская райтипография.- 1968.- 13 с.
4. Кузнецов Т. И. Шерстоведение.- М.: Международная книга, 1950.- 404 с.
5. Плохинский Н .А. Биометрия. Новосибирск: Изд-во Сибирского отделения АН СССР. – 1961. - 364с.
6. Dowling D. F. The significance of the coat in heat tolerance of cattle // «Aust . J.Agric. Res», 1959.- 10.- p.744-753.
7. Yeates N. T. M. The coat and heat retention in cattle: studies in the tropical maritime climate of Fiji // «J.Agr.Sci.», 1977.-88.- № 1.- p.223-226.

Структура зимового волосяного покрыву у акліматизантів породи шароле мало відрізняється від сірої української худоби, української м'ясної та аквітанської білої. Зроблено висновок про перспективу розведення цієї породи в кліматичних та технологічних умовах Донбасу.

Ключові слова: м'ясні породи, шароле, волосся, терморегуляція.

Winter hair-coat covering structure of Charolais introduced species has no evident distinct features from grey Ukrainian cattle, Ukrainian meaty and blond aquitanian. There was made a conclusion on a subject of breeding prospectively of this species in the environmental and technological conditions in Donbass region
Key words: cattle breeds, Charolais, hair, thermoregulation.

Дата надходження в редакцію: 15.10.2012 р.

Рецензент: д.с.г.н., професор В.С.Ліннік

УДК 636. 22/28.082.26

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РЕАЛІЗАЦІЮ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

В.П. Лобода, заступник генерального директора "ПрАТ Райз-Максимко" з питань тваринництва

Наведені результати оцінки корів української червоно-рябої молочної породи за ознаками молочної продуктивності за даними восьми лактацій та встановлено рівень успадкованості надю, вмісту та молочного жиру в молоці.

Ключові слова: червоно-ряба молочна, надій, вміст жиру, успадкованість

Ефективність виробництва молока на висококомплікованих фермах і комплексах визначають якість тварин та рівень їхньої молочної продуктивності. Решта селекційних ознак так чи інакше взаємозв'язані, або необхідні для отримання достатньої молочної продукції з найменшими затратами упродовж як найдовшого терміну використання тварин, забезпечуючи їхнє здоров'я, відтворні функції та стійкість до несприятливих умов зовнішнього середовища [5].

Відповідальна селекційно-племінна робота з племінним стадом, що проводиться селекціонерами, ґрунтується на поглиблених знаннях і сутності спадковості та мінливості провідних господарських корисних ознак. Оскільки ознаки молочної продуктивності корів, як будь які кількісні ознаки, характеризуються полімерним успадкуванням, ефективність селекції за ними визначається популяційно-генетичними параметрами. Величина коефіцієнта успадкованості

залежить, в основному, від породи, генотипу, лінійної належності тощо [3,4,7,10].

За даними наукових досліджень коефіцієнти успадкованості ознак, що характеризують молочну продуктивність корів, знаходилися у межах 0,130-0,284 за надоем; 0,129-0,267 – за молочним жиром; 0,166-0,458 – за вмістом жиру; 0,106-0,354 – за молочним білком та 0,140-0,179 – за вмістом білка [2,6]. Рівень більшості наведених коефіцієнтів успадкованості, особливо за надоем, є недостатнім щоб забезпечити високий ефект масової селекції. Тому, враховуючи наведені рівні коефіцієнтів успадкованості ознак молочної продуктивності зумовлюють, на переконання В.П.Бурката та Ю.П.Полупана [1], необхідність проведення постійного моніторингу стада за цими показниками. Виявлення чинників, які визначають молочну продуктивність, є поглибленою основою для вибору системи розведення, спрямованої на спадкове поліпшення

біологічних особливостей, що лімітують продуктивність оцінюваних тварин.

Матеріали та методи досліджень. Науково-виробничі дослідження проведені на поголів'ї корів української червоно-рябої молочної породи, що належать підприємству ПрАТ „Райз-Максимко” Роменської філії. У підконтрольному господарстві є необхідний первинний зоотехнічний та селекційно-племінний облік, об'єктивність якого забезпечується використанням автоматизованої програми “Племофіс”, що дозволило отримати всю необхідну селекційну інформацію про племінні та продуктивні якості тварин на відповідно достовірному рівні.

Успадковуваність селекційних ознак визначали за показником сили впливу батька на їхній розвиток у папів-сібсів у однофакторному дисперсійному комплексі ($h^2 = r_x^2$).

Статистичне опрацювання експериментальних даних і дисперсійний аналіз проводили за методиками Н. А. Плохинського [9] та Е. К. Меркурьевой [8] на ПЕОМ з використанням програмного забезпечення.

Результати досліджень. Аналіз показників селекційної інформації підконтрольного стада ПрАТ „Райз-Максимко” щодо молочної продуктивності корів за враховані вісім лактацій (табл. 1.) свідчать про достатньо високу молочну продуктивність корів починаючи з першої лактації. Середній надій корів-первісток на рівні 4706 кг молока перевищував стандарт для української червоно-рябої молочної породи, згідно чинної інструкції з бонітування великої рогатої худоби молочних і молочно-м'ясних порід, на 1506 кг, за вмістом жиру перевищення становило на 0,12%, а за молочним жиром – на 61,8 кг.

Таблиця 1

Молочна продуктивність корів української червоно-рябої молочної породи Роменської філії ПрАТ „Райз-Максимко”, (M ± m)

Лактація	n	Надій, кг	% жиру	кг жиру
Перша	235	4706±95,1	3,82±0,014	179,8±2,12
Друга	182	4894±139,2	3,88±0,022	189,9±2,44
Третя	145	5088±181,4	3,86±0,029	196,2±2,87
Четверта	112	5636±158,1	3,91±0,024	220,4±2,31
П'ята	105	5654±209,3	3,89±0,028	219,9±3,01
Шоста	98	5790±214,5	3,86±0,032	223,5±3,42
Сьома	77	4791±221,4	3,83±0,029	183,5±3,06
Восьма	69	5209±272,7	3,84±0,063	200,1±4,01
Краща	174	5714±156,3	3,86±0,011	220,6±2,35

Рівень надою корів упродовж восьми лактацій характеризувався поступовим зростанням продуктивності від першої до шостої лактації з мінливістю різниці між попередньою та наступною лактаціями у межах 18-554 кг. Найвищий прояв рівня надою зафіксовано на шостій лактації, з достатньо високими показниками за даними четвертої та п'ятої.

Середній надій 74,0% корів від всього масиву оціненого поголів'я за кращу лактацію 5714 кг молока переконливо свідчить про достатньо високий генетичний потенціал молочної продуктивності тварин підконтрольного стада з розведення української червоно-рябої молочної породи.

Вміст жиру в молоці не відрізнявся істотною віковою мінливістю і коливався у межах лактацій на рівні 3,82-3,91% з достовірною різницею між крайніми варіантами 0,09% ($P < 0,01$; $td = 3,24$).

Вихід молочного жиру варіював у достатньо широких межах у залежності від надою за лактацію – від 179,8 кг за даними першої, до 220,6 кг – за даними кращої лактацій.

Величини показників успадковуваності ознак молочної продуктивності корів визначених мето-

дом дисперсійного аналізу через силу впливу “батько-дочка” відрізняються певною мінливістю у залежності від оцінюваної лактації, але в усіх випадках достовірні за різного ступеня критерію Фішера.

Отримані результати свідчать, що надій, вміст жиру в молоці та вихід молочного жиру майже однаковою мірою детермінуються генотипом тварин з незначною різницею у межах лактацій, на відміну від наведених результатів інших наукових досліджень. Величини коефіцієнтів успадковуваності надою за враховані лактації свідчать, що цей показник на 18,5-26,2 відсотки залежить від спадкових задатків і, відповідно, на 73,8-81,5% - від паративних чинників (табл. 2).

Найвищий коефіцієнт успадковуваності надою за вищу лактацію свідчить про відповідно вищу ефективність добору корів за цією ознакою. Вищі коефіцієнти успадковуваності вмісту та виходу молочного жиру дозволяють швидше генетично поліпшити ці ознаки у стаді за умов добору та підбору за ними.

Успадкованість показників молочної продуктивності корів
визначених методом дисперсійного аналізу через силу впливу батька

Лактація	Фактор / обсяг	Надій		Вміст жиру		Молочний жир	
		h ²	F	h ²	F	h ²	F
Перша	18/235	0,1852	2,14	0,2473	2,67	0,2773	3,29
Друга	15/182	0,2021	2,09	0,2531	2,09	0,2643	3,15
Третя	14/145	0,2242	2,44	0,2422	2,89	0,2842	2,92
Краща	18/174	0,2622	2,38	0,2942	2,79	0,2752	2,51

Примітка: 1 - $P < 0,05$; 2 $P < 0,01$; 3 $P < 0,001$

Висновки. Встановлений рівень молочної продуктивності корів української червоно-рябї молочної породи піддослідного стада на сучасному етапі селекції свідчить про достатньо високий генетичний потенціал тварин та перспективу їхнього подальшого удосконалення у цьому на-

прямку.

Виявлений характер успадкування дає підстави очікувати вищу ефективність масової селекції за ознаками молочної продуктивності з перевагою ознак вмісту та виходу молочного жиру у молоці.

Список використаної літератури:

1. Близнюченко А. Г. Структурные единицы породы и их генетические основы / А. Г. Близнюченко, А. А. Геть // Зоотехнія.- 2003. - № 3. – С. 9-12.
2. Бошляков В. Оценка селекционно-генетических параметров продуктивности первотелок в Подмоскowie // В. Бошляков, И. Янчуков, А. Ермилов и др. // Молочное и мясное скотоводство. – 2006. - № 8. – С. 17-19.
3. Буркат В. П. К вопросу о теории разведения по линиям / В. П. Буркат // Животноводство. – 1983. – № 3. – С. 35–36.
4. Гриценко С. Особенности наследования хозяйственно-полезных признаков скота / С. Гриценко // Молочное и мясное скотоводство. – 2008. - № 3. – С. 33-35.
5. Зубець М. В. Українська червоно-ряба молочно порода: методи виведення, стан, перспективи удосконалення / М. В. Зубець, А. П. Кругляк // Розведення і генетика тварин: міжвідомчий тематичний науковий збірник. – К.: Аграрна наука. – 2010. – Вип. 44. – С. 14-17.
6. Кузнецов В. М. Генетическая изменчивость и взаимосвязь признаков молочной продуктивности животных холмогорской и черно-пестрой пород / В. М. Кузнецов // Доклады Российской академии сельскохозяйственных наук, - 2002. - № 2. – С. 42-45.
7. Логинов Ж. Размышления на тему «бык + менеджмент – это больше, чем половина стада» / Ж. Логинов // Молочное и мясное скотоводство. – 2004. – № 4. – С. 14-17.
8. Меркурьева Е. К. Генетические основы селекции в скотоводстве / Меркурьева Е. К. – М.: Колос, 1977. – 240 с.
9. Плохинский Н. А. Наследуемость и повторяемость / А. Н. Плохинский // Генетические основы селекции животных. – М.: Издательство «Наука». – 1969. – С. 64-93.
10. Повышение генетического потенциала молочного скота / Р. Н. Лящук, А. И. Шендаков, М. В. Востров, В. В. Сорокин // Зоотехнія. – 2007. - № 11. – С. 3 - 5.

Приведены результаты оценки коров украинской красно-пестрой молочной породы по признакам молочной продуктивности по данным восьми лактаций и установлен уровень наследуемости удою, содержания и молочного жира в молоке.

Ключевые слова: красно-пестрая молочная, удою, содержание жира, наследуемость

The results of estimation of cows of the Ukrainian red-and-white dairy breed are resulted on the signs of the suckling productivity from data of eight lactations and the level of heritableness of yield of milk is set, maintenance and suckling fat in milk.

Key words: Ukrainian red-and-white, yield of milk, maintenance of fat, heritableness

Дата надходження в редакцію: 15.10.2012 р.

Рецензент: д.с.г.н., професор Г.П.Котенджи